

Guía Docente

Datos Identificativos					2022/23
Asignatura (*)	Hixiene Naval e Riscos Laborais	Código	631G02255		
Titulación	Grao en Tecnoloxías Mariñas				
Descritores					
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos	
Grao	1º cuadrimestre	Segundo	Obrigatoria	6	
Idioma	CastelánGalego				
Modalidade docente	Presencial				
Prerrequisitos					
Departamento	Ciencias da Saúde				
Coordinación	Bouza Prego, María angeles	Correo electrónico	maria.prego@udc.es		
Profesorado	Bouza Prego, Maria angeles	Correo electrónico	maria.prego@udc.es		
Web					

Descrición xeral

Establecer uns coñecementos moi básicos da anatomía e fisioloxía humana así como das patologías máis frecuentes que se poden atopar a bordo dun buque. Igualmente trátase de formar aos alumnos no coñecemento dos primeiros auxilios ante un accidente. En ambos casos tense en conta as particularidades do medio en que desenvolven o seu traballo.

El presente programa reflicta los requerimientos exigidos por BOE para la Formación Sanitaria de la Gente del Mar, la cual dice textualmente:

El artículo 9 del Convenio 164 de la Organización Internacional del Trabajo, sobre la protección de la salud y la asistencia médica de la gente del mar, de 1987, establece que las personas encargadas de la asistencia médica a bordo que no sean médicos, deberán haber realizado satisfactoriamente un curso aprobado por la autoridad competente de formación teórica y práctica en materia de asistencia médica, estableciendo una formación elemental y otra del más alto nivel en función del tonelaje del buque y del tiempo de demora a la obtención de una asistencia médica cualificada.

A este respecto, el Real Decreto 258/1999, de 12 de febrero, por el que se establecen condiciones mínimas sobre la protección de la salud y la asistencia médica de los trabajadores del mar (BOE del 24 de febrero) regula determinadas materias básicas en relación con la protección sanitaria de los trabajadores del mar: los contenidos de los botiquines a bordo de las embarcaciones, incluida la Guía sanitaria a bordo, las instalaciones mínimas sanitarias a bordo de los buques, la formación sanitaria obligatoria de los tripulantes y la designación del Centro Radio-Médico del Instituto Social de la Marina como centro de asistencia sanitaria permanente a la flota.

Con posterioridad la Orden PRE/646/2004, de 5 de marzo, establece los contenidos mínimos de los programas de formación sanitaria específica y las condiciones para la expedición y homologación del certificado de formación sanitaria de los trabajadores del mar. Se crean dos certificados de formación sanitaria para los trabajadores del Mar:

Formación Sanitaria Específica Inicial: Es el equivalente a la formación en primeros auxilios a bordo establecida en la regla VI/4 apartado 2 del Anexo I de la Directiva 2001/25/CE relativa al nivel mínimo de formación en profesiones marítimas (Regla VI/4-2 del STCW-78/95, sección A-VI/4-1). Están obligados a estar en posesión de este certificado: Todos los oficiales encargados de la guardia en cámara de máquinas.

Los capitanes, patrones y oficiales que hayan de encargarse de la guardia de navegación en embarcaciones obligadas a llevar el botiquín C, según lo dispuesto en el Real Decreto 258/1999, de 12 de febrero.

Formación Sanitaria Específica Avanzada: Equivale a la formación en cuidados médicos a bordo establecida en la regla VI/4 apartado 1 del Anexo I de la Directiva 2001/25/CE relativa al nivel mínimo de formación en profesiones marítimas (Regla VI/4-1 del STCW-78/95, sección A-VI/4-2). Obligatorio para:

Los capitanes, patrones y oficiales que hayan de encargarse de la guardia de navegación en buques obligados a llevar el Botiquín A o B, según lo dispuesto en el Real Decreto 258/1999, de 12 de febrero.

Artículo 15.- Expedición y homologación del Certificado de Formación Sanitaria.

1. El Ministerio de Fomento, a través de la Dirección General de la Marina Mercante, y el Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales, a través del Instituto Social de la Marina, fijarán conjuntamente las condiciones para la expedición y homologación del Certificado de Formación Sanitaria. No obstante respecto a los títulos náutico-pesqueros las condiciones se fijarán conjuntamente entre los Ministerios antes citados y el Ministerio de Agricultura, Pesca y Alimentación, a través de la Secretaría General de Pesca Marítima.
2. Asimismo, dichos Organismos de manera conjunta y en el ámbito de sus competencias, determinarán las condiciones que deben cumplir los centros públicos y privados que pretendan impartir enseñanzas para la obtención del mencionado certificado de formación sanitaria.
3. No obstante lo dispuesto en los apartados 1 y 2 anteriores, se expedirá el correspondiente Certificado de Formación Sanitaria a quienes hayan superado las materias o módulos profesionales de formación sanitaria que formen parte de los contenidos de los planes de estudio citados en el artículo 12 de este Real Decreto. El cual dice textualmente:

Artículo 12.- Inclusión de la formación sanitaria en los planes de estudio.

Las Administraciones públicas competentes establecerán las medidas adecuadas para que en los planes de estudio conducentes a la obtención de los títulos académicos universitarios y de formación profesional en el ámbito marítimo, se incluya la enseñanza de la formación sanitaria.

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título
A3	CE3 - Capacidade para o manexo de especificacións, regulamentos e normas de obrigado cumprimento.
A4	CE4 - Capacidade de analizar e valorar o impacto social e ambiental das solucións técnicas, así como a prevención de riscos laborais no ámbito da súa especialidade.
A10	CE10 - Observar os procedementos de emerxencia, no ámbito da súa especialidade.
A11	CE11 - Observar prácticas de seguridade no traballo, no ámbito da súa especialidade.
A18	CE18 - Redacción e interpretación de documentación técnica.
A21	CE37 - Capacidad para ejercer como Oficial de Máquinas de la Marina Mercante, una vez superados los requisitos exigidos por la Administración Marítima.
A27	CE23 - Aplicar os protocolos de seguridade nos casos de supervivencia.
A28	CE24 - Participar nos plans de coordinación de asistencia médica a bordo dos buques e aplicar os protocolos en caso de accidente e emerxencia médica.
A42	CE30 - Prestar primeiros auxilios a bordo.
A44	CE49 - Realizar unha garda de máquinas segura.
A48	CE33 - Vigilar el cumplimiento de las prescripciones legislativas.
A58	Observar o cumprimento da lexislación vixente neste ámbito.
A61	CE36 - Contribuir á seguridade das persoas e do buque
B1	CT1 - Capacidad para gestionar los propios conocimientos y utilizar de forma eficiente técnicas de trabajo intelectual
B2	CT2 - Resolver problemas de forma efectiva.
B3	CT3 - Comunicarse de xeito efectivo nun ámbito de traballo.
B4	CT4 - Traballar de forma autónoma con iniciativa.
B5	CT5 - Traballar de forma colaboradora.
B6	CT6 - Comportarse con ética e responsabilidade social como cidadán e como profesional.
B9	CT9 - Capacidade para a aprendizaxe de novos métodos e teorías, que lle doten dunha gran versatilidade para adaptarse a novas situacións.
B11	CT11 - Capacidade para resolver problemas con iniciativa, toma de decisións, creatividade, razoamento crítico e de comunicar e transmitir coñecementos habilidades e destrezas.
C4	C4 - Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.
C6	C6 - Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.
C7	C7 - Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.
C8	C8 - Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.
C11	CB3 - Ter a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes para emitir xuícios que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
C12	CB4 - Poder transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado.

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe	Competencias / Resultados do título		
	Prestar primeiros auxilios a bordo. Asistencia médica: aplicación práctica das guías médicas e os consellos transmitidos por radio, así como aptitude para actuar eficazmente seguindo esta información nos casos de accidente ou enfermidade que cabe prever a bordo.	A1	
	A17		
	A18		
	A27		
	A36		

Organizar e administrar os cuidados médicos a bordo. Coñecemento cabal do contido e da maneira de usar as seguintes publicacións: (1) Guía médica internacional de a bordo ou outras publicacións nacionais análogas. (2) Sección de cuidados médicos do Código internacional de sinais. (3) Guía de primeiros auxilios para uso en caso de accidentes relacionados con mercadorías perigosas.	A3 A10 A18 A21 A27 A28 A42 A44 A61	B1 B2 B3 B4 B5 B6 B9 B11	C4 C6 C7 C8 C11 C12
Vixiar e controlar o cumprimento das prescricións legislativas e das medidas para garantir a seguridade da vida humana no mar, así como a protección do medio mariño. Declaracións marítimas de sanidade e prescricións do Regulamento sanitario internacional.	A3 A10 A11 A18 A21 A28 A42 A44 A48 A58 A61	B1 B2 B3 B4 B5 B6 B9 B11	C4 C6 C7 C8 C11 C12
Coñecer os riscos laborais propios dos cargos e lugares de traballo a bordo. Coñecer os riscos toxicolóxicos dos buques tanque.	A3 A4 A11 A18 A21 A28 A42 A44 A48 A58 A61	B1 B2 B3 B4 B5 B6 B9 B11	C4 C6 C7 C8 C11 C12
Transmitir por radio a sintomatoloxía das persoas enfermas ou accidentadas.	A10 A18 A21 A28 A42 A44 A61	B1 B2 B3 B4 B5 B6 B9 B11	C4 C6 C7 C8 C11 C12

Contidos	
Temas	Subtemas
BLOQUE TEMÁTICO Nº 1	TEORÍA
Tema 1: . Hixiene do medio a bordo	Hixiene do medio Hixiene individual Hixiene en climas tropicais e en climas fríos Vacinações
Tema 2: Anatomía e fisioloxía do corpo humano	Estrutura e función do corpo humano

Tema 3: Parasitoxía y epidemioloxía.	Infección: Fontes de infección. Formas de transmisión. Infestación: Artrópodos e roedores. Profilaxe das enfermidades infecciosas
Tema 4: Enfermidades corentenables	Cólera Peste Febre amarela
Tema 5: Enfermidades que afectan ao Sistema Nervioso Central	Accidente cerebro-vascular agudo Meninxitis Ataques convulsivos
Tema 6: Enfermidades mentais	Ansiedade Depresión
Tema 7: Enfermidades otorrinolaringolóxicas	Amigdalite Otite
Tema 8: Enfermidades do aparato cardiocirculatorio	Anxina de peito Infarto de miocardio Hipertensión arterial Crises hipertensivas Tromboses e embolias dos membros
Tema 9: Enfermidades do aparato respiratorio	Tuberculose Bronquite Catarro común Crise asmática Pneumonía Pneumotórax
Tema 10: Enfermidades del aparato digestivo	Gastrite Gastroenterite Estrinximento Hemorroides Úlcera gástrica Perforación de estómago Peritonite aguda Apendicite aguda Pancreate aguda Cólico biliar Hepatite B y C Hernias y hernias estranguladas
Tema 11: Enfermidades do aparato xénito-urinario	Cólico nefrítico Retención aguda de ouriños Sífilis Gonococia Herpes xenital
Tema 12: SIDA COVID - 19	Etioloxía Prevenición
Tema 13: Enfermidades metabólicas y endocrinas	Diabetes Coma hipoglucémico Coma hiperglucémico
Tema 14: Enfermedades dermatolóxicas	Sicosis de la barba Herpes zóster Urticaria Dermatite.

Tema 15: Enfermidades músculo-esqueléticas	Lumbago Tortícole
Tema 16: Enfermidades dos pescadores	Infeccións dos dedos y das mans Tendosinovite da boneca dos pescadores Conxuntivite dos pescadores Erisipeloide do peixe Erupción por alga rizada
Tema 17: Intoxicacións alimentarias	Salmonelose Botulismo
Tema 18: Outras enfermidades infecciosas	Paludismo Febre de Malta Eripsipela Furúnculo Ántrax Tétano Gripe
19. Enfermedades dentales	Dolor de muelas Infección dental Irritación por prótesis
20. Asistencia ao parto	Preparativos para o parto Signos e síntomas do inicio do parto Actuación no parto Coidados recién nado e da nai
21. Asistencia médica a naufragos e persoas rescatadas	Hipotermia Rescatados de afogamento
22. Medidas internacionais sobre prevención de accidentes e medicina ocupacional	Medicina ocupacional
23. Declaracións Marítimas de Sanidade	Prescripcións do Regulamento Sanitario Internacional. Registro médico e exemplares dos regulamentos pertinentes
BLOQUE TEMÁTICO Nº 2	PRACTICAS
Tema 1: Accidente a bordo.	Normas xerais de comportamento
Tema 2: Reanimación cardiopulmonar	Respiración artificial Masaxe cardíaca
Tema 3: Choque (shock)	Síntomas Coidados paliativos do doente
Tema 4: Normas xerais para practicar as curas	Hixiene da piel y das mans Desinfección as feridas Esterilización do instrumental
Tema 5: Feridas.	Clasificación. Tratamento. Suturas
Tema 6: Hemorrxias.	Clasificación. Tratamento
Tema 7: Contusions.	Sintomatoloxía segundo a localización Actitude a tomar segundo a localización
Tema 8: Escordaduras e luxaciones.	Síntomas. Actitude a tomar
Tema 9: Fracturas.	Clasificación. Síntomas. Tratamento

Tema 11: Queimaduras:	Queimaduras térmicas: valoración e tratamento Queimaduras por substancias químicas: valoración e tratamento Queimaduras nos ollos: valoración e tratamento
Tema 12: Golpe de calor e lesions por frío.	Sintomatoloxía Actitude a tomar
Tema 13: Corpos estraños	Actitude a tomar segundo a localización
Tema 14: Intoxicacións a bordo	Vías de entrada dos tóxicos Actitude a tomar en cada caso
Tema 15: Toma de constantes vitais	Pulso Temperatura Tensión arterial
Tema 16: Exploración do oído.	Exploración dunha otite Exploración dunha perforación timpánica Extracción de tapons de cerumen
Tema 17: Administración de medicamentos.	Vías de administración. Técnicas de administración. Administración de soros
Tema 18: Vendaxes.	Tipos de vendaxes. Precaucións ao facer unha vendaxe
Tema 19: Vendaxes máis frecuentes	Cabeza, pescozo e cara Membro superior Membro inferior
Tema 21: Transporte de feridos e enfermos a bordo	Medios de transporte Padiolas e os seus tipos Técnicas de transporte segundo o tipo de lesions
Tema 22: Evacuación de enfermos e accidentados	Normas para solicitar a evacuación Medios de evacuación: en helicóptero ou a outro buque Organización e preparación da evacuación segundo o medio elixido
Tema 23: Consultas Radio ? Médicas.	Centro Radio ? Médico español. Consultas desde outros países. Normas para as consultas Radio ? Médicas. Láminas de situación de síntomas. Sección de cuidados médicos do Código Internacional de Sinais
Tema 24: Botiquines a bordo.	Tipos de botiquines Farmacoloxía
Tema 25: Defuncions a bordo	Signos iniciais de morte Signos tardíos de morte Conservación un cadáver
Tema 26: GPA	Guía de Primeiros Auxilios para buques que transportan mercadorías perigosas
BLOQUE TEMÁTICO Nº 3	RISCOS LABORÁIS A BORDO

1. Prevención de riscos laborais	Seguridade no traballo. Concepto de seguridade. Principais riscos a bordo Directivas europeas de seguridade e saúde no traballo e de seguridade nos produtos Xestión da prevención de riscos laborais: o novo enfoque preventivo. O sistema de xestión da prevención de riscos laborais. Requisitos para pór en práctica as actuacións de prevención A estrutura da acción preventiva: modalidades de recursos humanos e materiais para o desenvolvemento das actividades. Formas de organizar os recursos do empresariado Principios da acción preventiva Avaliación dos riscos. Etapas na avaliación de riscos. Tipos de avaliacións Planificación da prevención
2. Medio ambiente laboral	Postos de traballo a bordo. Riscos a bordo para a saúde a curto e longo prazo segundo o posto de traballo. Patoloxías sanitarias orixinadas polos riscos Prevención dos riscos a bordo para a saúde a curto e longo prazo segundo o posto de traballo. Educación sanitaria. Traballo a turnos: riscos para a saúde do traballo a turno. Educación sanitaria.

3. Principais riscos a bordo.	Transporte de mercadorías perigosas (código da OMI). Primeros auxilios no caso de intoxicación por: - Hidrocarburos - Humo - Monóxido de carbono - Benceno - Tolueno - Sulfuro de hidrógeno - Dióxido de azufre - Gases inertes - Gases licuados - Organofosforados Hixiene industrial: ? Concepto de hixiene industrial ? Principais riscos hixiénicos a bordo, danos sanitarios sobre a saúde e prevención dos mesmos a) Substancias químicas b) Ruído e vibracións c) Estrés térmico d) Radiacións ionizantes ? Ergonomía e psicosocioloxía. Espazo de traballo: condicións ergonómicas e psicosociais do medio laboral que preveñen o dano sanitario sobre a saúde do traballador a) Iluminación b) Ambiente térmico c) Ventilación d) Ambiente sonoro e) Vibracións f) Ambiente de traballo g) Locais de traballo
O desenvolvemento e superación destes contidos, xunto cos correspondentes a outras materias que inclúan a adquisición de competencias específicas da titulación, garanten o coñecemento, comprensión e suficiencia das competencias recollidas no cadro AIII/2, do Convenio STCW, relacionadas co nivel de xestión de Oficial de Máquinas de Primeira da Mariña Mercante, sen limitación de potencia da planta propulsora e Xefe de Máquinas da Mariña Mercante ata o máximo de 3000 kW.	Cadro A-III/2 del Convenio STCW. Especificación de las normas mínimas de competencia aplicables a los Jefes de máquinas y Primeros Oficiales de máquinas de buques cuya máquina propulsora principal tenga una potencia igual o superior a 3000 kW

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Proba obxectiva	A3 A11 A28 A42 A48 A1 A17 A18 A27 A36 B2 B3 B5 B6 B11 C4 C6 C7 C11 C12	4	32	36

Seminario	A3 A4 A11 A28 A42 A48 B3 B4 B5 B6 B11 C4 C6 C7 C8 C11 C12	6	12	18
Sesión maxistral	A3 A11 A27 A44 A61 B2 B3 B4 B5 B6 B9 B11 C4 C6 C7 C11 C12	28	10	38
Traballos tutelados	A3 A10 A11 A18 A21 A28 A42 A48 A58 B1 B2 B3 B4 B5 B6 B11 C4 C6 C7 C11 C12	14	7	21
Simulación	A3 A11 A28 A42 B2 B3 B4 B5 B6 B11 C4 C6 C7 C11 C12	9	18	27
Atención personalizada		10	0	10

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Proba obxectiva	Avaliación dos coñecementos e a comprensión dos contidos básicos da materia, tanto teóricos como prácticos. A parte teórica achegará o 60% da cualificación e a parte práctica o 30%. O exame final terá carácter obrigatorio para aquel alumnado que non participe da avaliación continua da materia ao longo do curso.
Seminario	Resolución de exercicios, conclusións ou outros traballos.
Sesión maxistral	A metodoloxía docente nos temas teóricos baséase fundamentalmente en clases expositivas apoiadas por medios audiovisuais. Nos temas en que é posible o debate, que en ocasións xurdirá espontaneamente, fomentárase e a profesora exercerá o papel de moderadora.
Traballos tutelados	Preparación de traballos e representacións (orais, debates...), lecturas recomendadas etc. Achegará o 10% da cualificación final.
Simulación	Nos temas prácticos o alumnado aprende a adquirir as habilidades descritas no programa sempre que for posible. Nos temas en que é imposible o acceso aos tipos de lesións que se describen, as prácticas levaranse a cabo mediante o apoio de medios audiovisuais e simulacións en maquetas.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Traballos tutelados Simulación	Guiar ao alumno na elaboración do seu traballo Prácticas presenciais nas que se aprenderán a realizar diversas técnicas de atención ao enfermo e accidentado, transporte de feridos e accidentados, técnicas de administración de medicamentos.

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Traballos tutelados	A3 A10 A11 A18 A21 A28 A42 A48 A58 B1 B2 B3 B4 B5 B6 B11 C4 C6 C7 C11 C12	Obradoiros ou seminarios. Resolución de traballos e supostos prácticos, coa elaboración e presentación do traballo como grupo. En conxunto achegará un peso porcentual do 10% da cualificación final.	10

Simulación	A3 A11 A28 A42 B2 B3 B4 B5 B6 B11 C4 C6 C7 C11 C12	Avaliación continua, atendendo á actitude e participación do alumnado e ao grao de cumprimento. Participa nun 30% da cualificación final da materia.	30
Proba obxectiva	A3 A11 A28 A42 A48 A1 A17 A18 A27 A36 B2 B3 B5 B6 B11 C4 C6 C7 C11 C12	Avaliación de coñecementos e comprensión dos contidos básicos da materia, tanto teóricos como prácticos EVALUACION CONTINUA A parte teórica aportará o 60%. PRIMEIRA OPORTUNIDA CONVOCATORIA ORDINARIA Exame final: Terá carácter obrigatorio para aqueles alumnos que non participen da avaliación continua da materia ao longo do curso. O exame teórico final terá de dez preguntas curtas puntuando cada unha delas a unidade. O aprobado obtense con cinco puntos. Aportará o 60% da cualificación final. O exame práctico final consta de dúas preguntas sobre coñecementos necesarios para realizar os primeiros auxilios e de dous supostos prácticos. Cada pregunta puntúa 5 puntos e o aprobado está en 5 puntos. Cada suposto práctico puntúa 5 puntos estando o aprobado en 5 puntos. É necesario ter polo menos 5 puntos en cada apartado. Aportará o 30% da cualificación final. Riscos laborais: constará de 10 preguntas tipo test. Aportará o 10% da cualificación final. SEGUNDA CONVOCATORIA ORDINARIA O exame teórico final terá de dez preguntas curtas puntuando cada unha delas a unidade. O aprobado obtense con cinco puntos. Aportará o 60% da cualificación final. O exame práctico final consta de dúas preguntas sobre coñecementos necesarios para realizar os primeiros auxilios e de dous supostos prácticos. Cada pregunta puntúa 5 puntos e o aprobado está en 5 puntos. Cada suposto práctico puntúa 5 puntos estando o aprobado en 5 puntos. É necesario ter polo menos 5 puntos en cada apartado. Aportará o 30% da cualificación final. Riscos laborais: constará de 10 preguntas tipo test. Aportará o 10% da cualificación final.	60

Observacións avaliación

Os criterios de

avaliación constantes das táboas A-III / 1 e A-III / 3 do Código STCW, e incluídas no Sistema de Garantía de Calidade, serán tidos en conta no deseño e na realización da avaliación

Os alumnos serán avaliados das competencias A3, A4, A11, A27, A28, A42, B2

CONVOCATORIA ADIANTADA: O exame teórico consta de dez preguntas curtas puntuando cada unha delas a unidade. O aprobado obtense con cinco puntos. Aportará o 60% da cualificación final. O exame práctico final consta de dúas preguntas sobre coñecementos necesarios para realizar os primeiros auxilios e de dous supostos prácticos. Cada pregunta puntúa 5 puntos e o aprobado está en 5 puntos. Cada suposto práctico puntúa 5 puntos estando o aprobado en 5 puntos. É necesario ter polo menos 5 puntos en cada apartado. Aportará o 30% da cualificación final. **Riscos laborais:** constará de 10 preguntas tipo test. Aportará o 10% da cualificación final. **MATRÍCULA PARCIAL:**

O alumnado con recoñecemento de dedicación a tempo parcial e dispensa académica de exención de asistencia, segundo establece a "NORMA QUE REGULA O RÉXIME DE DEDICACIÓN AO ESTUDO DOS ESTUDANTES DE GRAO NA UDC (Arts. 2.3; 3.b; 4.3 e 7.5) (04/05/2017) poderá realizar as probas parciais, se as houber, sen necesidade de asistir o 80% das clases presenciais, sempre e cando os profesores sexan debidamente informados ao principio do curso de la condición de matrícula parcial.

No caso de non poder presentarse ao exame final por motivos laborais o alumno dispoñerá de 7 días naturais a contar da data oficial para a realización do mesmo. O exame teórico consta de dez preguntas curtas puntuando cada unha delas a unidade. O aprobado obtense con cinco puntos. Aportará o 60% da cualificación final. O exame práctico final consta de dúas preguntas sobre coñecementos necesarios para realizar os primeiros auxilios e de dous supostos prácticos. Cada pregunta puntúa 5 puntos e o aprobado está en 5 puntos. Cada suposto práctico puntúa 5 puntos estando o aprobado en 5 puntos. É necesario ter polo menos 5 puntos en cada apartado. Aportará o 30% da cualificación final. **Riscos laborais:** constará de 10 preguntas tipo test. Aportará o 10% da cualificación final.

Fontes de información

Bibliografía básica	- Sobotta (). Atlas de Anatomía Humana (I y II). Panamericana - Moore KL, Agur AMR (). Compendio de Anatomía con orientación clínica . Editorial Masson - (). Curso de Formación Sanitaria . Ministerio de Trabajo y Seguridad Social - (). GPA. - (Ginebra 1988). Guía Médica Internacional a Bordo . Organización Mundial de la Salud. - (). Guía Sanitaria a Bordo . nstituto Social de la Marina. - (). Ley de Prevención de riesgos laborales . Ministerio de Trabajo y Seguridad Social - Mari Sagarra R, González Pino E (). Técnicas de prevención en seguridad e higiene del trabajo a bordo . Ministerio de Trabajo y Seguridad Social
Bibliografía complementaria	

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

HIGIENE NAVAL Y

RIESGO LABORAL EN TECNOLOGÍAS & MARIÑAS; A formación e avaliación dos alumnos; prescritas polo

Convenio administranse, supervisan e vixían de conformidade coas disposicións & do Capítulo VI & do Código de Formación (modificado por Manila 2010): Capítulo

VI Regra

VI/4 1 A xente de mar que

vaia a prestar primeiros auxilios a bordo satisfará as normas de competencia en materia de primeiros auxilios que se establecen nos parágrafos 1 a 3 da sección

A-VI/4 do Código de Formación. 2 A xente de mar que

vaia a facerse cargo dos cuidados médicos a bordo satisfará as normas de

competencia en materia de cuidados médicos especificadas nos parágrafos 4 a 6

da sección A-VI/4 do Código de Formación. & Sección del Convenio STCW 78/95 que se imparte en la

asignatura:

Función

Competencia

Conocimientos,
comprensión y aptitud

Control del funcionamiento del buque y cuidado de las
personas a bordo, a nivel operacional

Prestar primeros auxilios a bordo

Asistencia médica: Aplicación práctica de las guías
médicas y los consejos transmitidos por radio, y aptitud para actuar
eficazmente siguiendo esta información en los casos de accidentes o
enfermedades que cabe prever a bordo

Control del funcionamiento del buque y cuidado de las personas a bordo, a nivel de gestión

Vigilar y controlar el cumplimiento de las prescripciones legislativas y de las medidas para garantizar la seguridad de la vida humana en el mar y la protección del medio marino

Declaraciones marítimas de sanidad y prescripciones del Reglamento Sanitario Internacional

Certificado

Temas del Programa de la Asignatura en el que se desarrolla

Formación Básica

Los temas se desarrollan a lo largo del programa

Avanzado Lucha Contra Incendios

Los temas se desarrollan a lo largo del programa

Buques Petroleros

Los temas se desarrollan a lo largo del programa

Buques Gaseros

Los temas se desarrollan a lo largo del programa

Buques Quimiqueros

Los temas se desarrollan a lo largo del programa

BLOQUE TEMÁTICO Nº 1: TEORÍA

Tema 1: . Hixiene do medio a bordo

Hixiene do medio

Hixiene individual

Hixiene en climas tropicais e en climas fríos

Vacinacións

Tema 2: Anatomía e

fisioloxía do corpo humano

Estrutura e función do corpo humano

Tema 3: Parasitología y epidemiología.

Infección: Fontes de infección.

Formas de transmisión.

Infestación: Artrópodos e roedores.

Profilaxe das enfermidades infecciosas

Tema 4: Enfermidades corentenables

Cólera

Peste

Febre amarela

Tema 5: Enfermidades
que afectan ao Sistema Nervioso Central

Accidente cerebro-vascular agudo

Meninxitis

Ataques convulsivos

Tema 6: Enfermidades mentais

Ansiedade

Depresión

Tema 7: Enfermidades otorrinolaringolóxicas

Amigdalite

Otite

Tema 8: Enfermidades do
aparato cardiocirculatorio

Anxina de peito
Infarto de miocardio
Hipertensión arterial Crises hipertensivas
Tromboses e embolias dos membros

Tema 9: Enfermidades do
aparato respiratorio

Tuberculose
Bronquite
Catarro común
Crise asmática
Pneumonía
Pneumotórax

Tema 10: Enfermidades del aparato digestivo

Gastrite
Gastroenterite
Estrinximento
Hemorroides
Úlcera gástrica
Perforación de estómago
Peritonite aguda
Apendicite aguda
Pancreate aguda
Cólico biliar
Hepatite B y C
Hernias y hernias estranguladas

Tema 11: Enfermidades
do aparato xénito-urinario

Cólico nefrítico
Retención aguda de ouriños
Sífilis
Gonococia
Herpes xenital

Tema 12: SIDA

Etioloxía
Prevenición

Tema 13: Enfermidades metabólicas y endocrinas

Diabetes
Coma hipoglucémico
Coma hiperglucémico

Tema 14: Enfermedades dermatolóxicas

Sicosis de la barba
Herpes zóster
Urticaria
Dermatite.

Tema 15: Enfermidades músculo-esqueléticas

Lumbago
Tortícole

Tema 16: Enfermidades dos pescadores

Infeccións dos dedos y
das mans
Tendosinovite da boneca dos pescadores
Conxuntivite dos pescadores
Erisipeloide do peixe
Erupción por alga rizada

Tema 17: Intoxicacións alimentarias

Salmonelose
Botulismo

Tema 18: Outras enfermidades infecciosas

Paludismo
Febre de Malta
Erisipela
Furúnculo
Ántrax

Tétano
Gripe

19. Enfermedades dentales

Dolor de muelas
Infección dental
Irritación por prótesis

20. Asistencia ao parto

Preparativos para o
parto
Signos e síntomas do inicio do parto
Actuación no parto
Coidados recen nado e da nai

21. Asistencia médica a
náufragos e persoas rescatadas

Hipotermia
Rescatados de afogamento

22. Medidas internacionais sobre prevención de
accidentes e medicina ocupacional

23. Declaracións Marítimas de Sanidade

Prescricións do

Regulamento Sanitario Internacional.

Registro médico e exemplares dos regulamentos pertinentes

BLOQUE TEMÁTICO Nº 2: PRÁCTICAS

Tema 1: Accidente a bordo.

Normas xerais de comportamento

Tema 2: Reanimación cardiopulmonar

Respiración artificial

Masaxe cardíaca

Tema 3: Choque (shock)

Síntomas

Coidados paliativos do doente

Tema 4: Normas xerais
para practicar as curas

Hixiene da piel y das mans
Desinfección as feridas
Esterilización do instrumental

Tema 5: Feridas.

Clasificación.
Tratamento.
Suturas

Tema 6: Hemorragias.

Clasificación.
Tratamento

Tema 7: Contusions.

Sintomatoloxía segundo a localización
Actitude a tomar segundo a localización

Tema 8: Escordaduras e luxaciónes.

Síntomas.
Actitude a tomar

Tema 9: Fracturas.

Clasificación.
Síntomas.
Tratamento

Tema 11: Queimaduras:

Queimaduras térmicas: valoración e tratamento
Queimaduras por substancias químicas: valoración e tratamento
Queimaduras nos ollos: valoración e tratamento

Tema 12: Golpe de calor
e lesións por frío.

Sintomatoloxía
Actitude a tomar

Tema 13: Corpos estraños

Actitude a tomar segundo a localización

Tema 14: Intoxicacions a bordo

Vías de entrada dos tóxicos

Actitude a tomar en cada caso

Tema 15: Toma de
constantes vitais

Pulso

Temperatura

Tensión arterial

Tema 16: Exploración do oído.

Exploración dunha otite

Exploración dunha perforación timpánica

Extracción de tapons de cerumen

Tema 17: Administración de medicamentos.

Vías de administración.

Técnicas de administración.

Administración de soros

Tema 18: Vendaxes.

Tipos de vendaxes.

Precaucións ao facer unha vendaxe

Tema 19: Vendaxes máis frecuentes

Cabeza, pescozo e cara

Membro superior

Membro inferior

Tema 21: Transporte de
feridos e enfermos a bordo

Medios de transporte

Padiolas e os seus tipos

Técnicas de transporte segundo o tipo de lesións

Tema 22: Evacuación de enfermos e accidentados

Normas para solicitar a evacuación

Medios de evacuación: en helicóptero ou a outro buque

Organización e preparación da evacuación segundo o medio elixido

Tema 23: Consultas Radio ? Médicas.

Centro Radio ? Médico

español.

Consultas desde outros países.

Normas para as consultas Radio ? Médicas.

Láminas

de situación de síntomas.

Sección de cuidados médicos do Código Internacional de Sinais

Tema 24: Botiquines a bordo.

Tipos de botiquines

Farmacoloxía

Tema 25: Defuncions a bordo

Signos iniciais de morte

Signos tardíos de morte

Conservación un cadáver

Tema 26: GPA

Guía de Primeiros Auxilios para buques que transportan mercadorías perigosas

BLOQUE TEMÁTICO Nº 3:
RISCOS LABORAIS A BORDO

1. Prevención de riscos laborais

Directivas europeas de seguridade e saúde no traballo e de seguridade nos produtos

Xestión da prevención de riscos laborais: o novo enfoque preventivo.

O sistema de xestión da prevención de riscos laborais.

Requisitos para pór en práctica as actuacións de prevención

A estrutura da acción preventiva: modalidades de recursos humanos e materiais para o desenvolvemento das actividades. Formas de organizar os recursos do empresariado

Principios da acción preventiva

Avaliación dos riscos. Etapas na avaliación de riscos. Tipos de avaliacións

Planificación da prevención

2. Medio ambiente laboral

Tipos de embarcacións mercantes e actividade que desenvolven:

? Bulk-carriers (carga seca a granel: graneleiro, mineraleiro)

? Buques tanque (carga líquida a granel: asfalteiro, cementeiro, gaseiro,

petroleiro, quimiqueiro), OBO (sólidos ou líquidos a granel)

? Buques de pasaxe (persoas: cruceiro-
-transatlántico, lancha)

? Buques de carga xeral (carga seca en palés etc.: portacontedores,
frigorífico, RORO, mixto)

? Transbordador (ferry) (persoas e vehículos en travesías curtas)

? Embarcacións auxiliares (chalana, draga, de amarres, de práctico, gabarra,
remolcador, supply, transbordador de gabarras)

Postos de traballo a bordo. Fichas profesiográficas para cada posto (accións
diarias, accións especiais, risco laboral). Organización do traballo a bordo
(sistema tradicional departamental por funcións)

? Organización do traballo a bordo

? Departamento de ponte e cuberta (funcións de navegación, manipulación da
carga, mantemento do buque, servizo de fonda)

? Departamento de máquinas (control e supervisión do motor, reparación de
pequenas avarías, lastrado/deslastrado)

Ritmo e horario de traballo

? Mariña mercante

3. Principais riescos a bordo.

Metodoloxías / probas

Horas presenciais

Horas non presenciais / traballo
autónomo

Horas totais

Proba
obxectiva

4

32

36

Seminario
(Riesgos Laborales)

6

12

18

Sesión
magistral (Enfermedades)

28

10

38

Traballos
tutelados (Riesgos Laborales)

14

7

21

Prácticas
clínicas (Prácticas)

9

18

27

Atención
personalizada

10

0

10

Seguridade no traballo. Concepto de seguridade.

Principais riscos a bordo

? Traballos planificados relacionados co buque

? Traballos planificados relacionados coa carga

? Traballos planificados relacionados co mantemento

? Traballos planificados relacionados cos espazos de carácter interior

? Traballos ocasionais relacionados con avarías e danos internos e externos

Riscos específicos relacionados con determinadas embarcacións. Transporte de mercadorías perigosas (código da OMI)

Hixiene industrial:

? Concepto de hixiene industrial

? Principais riscos hixiénicos a bordo

a) Substancias químicas

b) Ruído e vibracións

c) Estrés térmico

d) Radiacións ionizantes

? Ergonomía e psicocioloxía. Espazo de traballo: condicións ergonómicas do medio laboral

a) Iluminación

b) Ambiente térmico

c) Ventilación

d) Ambiente sonoro

e) Vibracións

f) Ambiente de traballo

g) Locais de traballo

(*A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías